ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
CLAUS GULMANN
της 15ης Σεπτεμβρίου 1992 *

Κύριε Προεδρε,
Κύριοι δικαστες,

1. Η Επιτροπή άσκησε την παρούσα προσφυγή κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ.

2. Οι κοινοτικές διατάξεις, οι οποίες πρέπει να ληφθούν υπόψη για να κατανοηθεί η νομική βάση του αιτήματος περί αναγνωρίσεως παραβάσεως της Συνθήκης, περιέχονται στον κανονισμό (ΕΟΚ) 3599/82 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1982, για το καθεστώς της προσωρινής εισαγωγής [1], και στην δεκάτη εβδόμη οδηγία ΦΠΑ του Συμβουλίου, της 16ης Ιουλίου 1985 [2]. Οι σχετικές διατάξεις περιέχονται στην έκθεση ακροατηρίου. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει

— ότι οι ιδιώτες μπορούν να εισάγουν προσωρινώς *προσωπικά είδη* με απαλλαγή από δασμό και άλλες επιβαρύνσεις, όταν ο ενδιαφερόμενος έχει την πρόθεση να *επανεξαγάγει* τα είδη αυτά, και

— ότι οι εθνικές αρχές δεν μπορούν να ζητούν γραπτή δήλωση ως προς τα είδη αυτά, μπορούν όμως να ερωτούν τον ταξιδιώτη, προς τον σκοπό ελέγχου, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την απαλλαγή.

3. Η Επιτροπή εκθέτει στο δικόγραφο της προσφυγής της τα περιστατικά που αποτέλεσαν την αφορμή για την άσκηση της προσφυγής:

«Η Επιτροπή ασχολήθηκε επισταμένως, ύστερα από μια αναφορά που είχε απευθυνθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με τα ακόλουθα περιστατικά:

Ένας Γερμανός υπήκοος πέρασε στις 22 Μαρτίου 1988 με το αυτοκίνητό του τα ελληνογιουγκοσλαβικά σύνορα στους Ευζώνους. Κατά την είσοδό του στην Ελλάδα ρωτήθηκε από υπάλληλο του εκεί τελωνείου, στα αγγλικά και στα γερμανικά, αν είχε κάτι να δηλώσει. Του επισημάνθηκε ιδιαιτέρως η περίπτωση ηλεκτρονικού υλικού ή βίντεο ή μηχανών λήψεως εικόνας. Ο ταξιδιώτης απάντησε αρνητικά. Ο υπάλληλος όμως προέβη σε έλεγχο του αυτοκινήτου και των ειδών που ήσαν μέσα στο αυτοκίνητο. Έτσι ανακάλυψε μια βιντεοκάμερα της οποίας δεν κατορθώθηκε να διευκρινισθεί το τελωνειακό καθεστώς (τρίτης χώρας ή κοινοτικό προϊόν). Ο Γερμανός τουρίστας ισχυρίζεται ότι η κάμερα ήταν τοποθετημένη στο πίσω μέρος του αυτοκινήτου και ότι ήταν θεατή ενώ ο υπάλληλος του τελωνείου εκτιμά ότι ήταν "επιμελώς κρυμμένη".

Το ελληνικό τελωνείο έκρινε ότι η συμπεριφορά του τουρίστα συνιστά τελωνειακή παράβαση (ψευδή δήλωση). Με βάση την αξία της κάμερας υπολόγισε τους πληρωτέους δασμούς και φόρους στο ποσό των 197 070 δρχ. Κατά συνέπεια του επέβαλε

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η δανική.

1 — ΕΕ L 376, σ. 1.

2 — Οδηγία 85/362/ΕΟΚ, για την εναρμόνιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τους φόρους κύκλου εργασιών — Απαλλαγή από τον φόρο προστιθεμένης αξίας επί των προσωρινών εισαγωγών άλλων αγαθών εκτός του μέσου μεταφοράς (ΕΕ L 192, σ. 20).

πρόστιμο ίσο προς το διπλάσιο του ποσού αυτού. Ο διπλασιασμός των πληρωτέων δασμών και φόρων είναι η ελάχιστη προβλεπόμενη από το ελληνικό δίκαιο κύρωση για την περίπτωση ψευδούς δήλωσης. Ο Γερμανός τουρίστας, μετά από αύξηση του ποσού του προστίμου με τέλη χαρτοσήμου, πλήρωσε 404 800 δρχ. Απευθύνθηκε δε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διότι κατά την εκτίμησή του η επιβληθείσα κύρωση δεν είναι δικαιολογημένη.»

4. Κατόπιν αυτών, η Επιτροπή άσκησε προσφυγή, ζητώντας

— να αναγνωρισθεί ότι η Ελληνική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΟΚ, επιβάλλοντας σε έναν τουρίστα, ο οποίος εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος της κοινοτικής προσωρινής εισαγωγής για τα προσωπικά είδη που μετέφερε στο αυτοκίνητό του, πρόστιμο υπολογιζόμενο με βάση τους εφαρμοστέους φόρους και δασμούς σε αγαθό που δεν είχε δηλώσει, αν και η ψευδής δήλωση για την οποία κατέστη ένοχος δεν μπορούσε να αποστερήσει το δημόσιο από την είσπραξη δασμών και φόρων, δεδομένου ότι η βιντεοκάμερα ήταν μεταξύ των προσωπικών ειδών του εν λόγω ατόμου.

5. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η υπό κρίση περίπτωση προέκυψε συνεπεία της ακολουθούμενης διοικητικής πρακτικής. Ο ισχυρισμός αυτός δεν μπορεί εντούτοις να γίνει δεκτός. Ο ισχυρισμός προβλήθηκε για πρώτη φορά με το δικόγραφο της προσφυγής και, κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη ισχυρισμός που δεν προβλήθηκε κατά την πριν από την άσκηση της προσφυγής διαδικασία [3]. Επιπροσθέτως, το αίτημα της Επιτροπής αφορά σαφώς την κατά το κοινοτικό δίκαιο νομιμότητα μιας συγκεκριμένης νομικής πράξεως και, εξάλλου, ο ισχυρισμός αυτός δεν τεκμηριώνεται προσηκόντως από την Επιτροπή.

6. Το Δικαστήριο πρέπει κατά συνέπεια να αποφανθεί μόνο ως προς το ζήτημα αν η ενέργεια εν προκειμένω των ελληνικών αρχών συνιστά παράβαση των υποχρεώσεων που υπέχουν από το κοινοτικό δίκαιο.

Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η βιντεοκάμερα περιλαμβανόταν στα προσωπικά είδη του τουρίστα και, επομένως, μπορούσε να εισαχθεί χωρίς καταβολή δασμών και άλλων επιβαρύνσεων, οπότε η εσφαλμένη δήλωση δεν ήταν δυνατό να αποσκοπούσε στην αποφυγή καταβολής των επιβαρύνσεων αυτών. Κατά συνέπεια, η δήλωση αποτελούσε, κατά την άποψη της Επιτροπής, απλώς μία «καθαρά τυπική παράβαση» των ισχυουσών ελληνικών διατάξεων. Επομένως, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το επιβληθέν πρόστιμο συνιστά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, η οποία ισχύει, κατά το κοινοτικό δίκαιο, όταν οι εθνικές αρχές ασκούν τα καθήκοντά τους ελέγχου και επιβολής κυρώσεων που υπέχουν στο πλαίσιο της εφαρμογής των σχετικών κοινοτικών κανόνων.

3 — Βλ., π.χ., την απόφαση του Δικαστηρίου της 31ης Μαρτίου 1992, υπόθεση C-52/90, Επιτροπή κατά Βασιλείου της Δανίας (Συλλογή 1992, σ. I-2187, σκέψη 23.

Εκ πρώτης όψεως φαίνεται να ευσταθεί το ότι οι ελληνικές τελωνειακές αρχές παράβίασαν την αρχή της αναλογικότητας σε περίπτωση που ενήργησαν κατά τον τρόπο που εκθέτει η Επιτροπή στο δικόγραφο της προσφυγής της [4].

Το ζήτημα εντούτοις είναι αν η Επιτροπή απέδειξε ότι η διαπραχθείσα παράβαση ήταν απλώς μια «καθαρά τυπική παράβαση» του καθήκοντος δηλώσεως του τουρίστα.

7. Η Ελληνική Κυβέρνηση προβάλλει ότι το αίτημα της Επιτροπής στηρίζεται σε εσφαλμένη αντίληψη ως προς τα υπό κρίση περιστατικά, καθόσον οι ελληνικές αρχές έλαβαν ως δεδομένο κατά την επιβολή του προστίμου ότι ο εν λόγω τουρίστας είχε την πρόθεση να αποφύγει την καταβολή δασμών και άλλων επιβαρύνσεων.

8. Κατά τη γνώμη μου, πρέπει να γίνει δεκτή η άποψη της Επιτροπής ότι η κρίση των εθνικών αρχών αν οι ταξιδιώτες πληρούν τις προϋποθέσεις για την ατελώς προσωρινή εισαγωγή προσωπικών ειδών πρέπει να είναι εύλογη έτσι ώστε να μη διακυβεύεται ο σκοπός της ρυθμίσεως.

Πρέπει όμως να γίνει δεκτή η άποψη της Ελληνικής Κυβερνήσεως ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι οι ελληνικές τελωνειακές αρχές σχημάτισαν στη συγκεκριμένη περίπτωση εσφαλμένη κρίση ως προς τις προθέσεις του εν λόγω τουρίστα.

Η Επιτροπή επιχειρηματολογεί βάσει ορισμένων γενικών θεωρήσεων, προβάλλοντας ότι είναι απίθανο να είχε ο εν λόγω τουρίστας την πρόθεση να αποφύγει την καταβολή δασμών ή άλλων επιβαρύνσεων.

Αυτό αποτελεί ανεπαρκές έρεισμα για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η κρίση των ελληνικών τελωνειακών αρχών δεν ήταν ορθή [5]. Μια τέτοια διαπίστωση προϋποθέτει πολύ ασφαλέστερο αποδεικτικό υλικό από αυτό που προσκόμισε η Επιτροπή. Ορισμένα από τα στοιχεία, τα οποία μπορεί να έχουν σημασία για την αξιολόγηση της υποκειμενικής συμπεριφοράς του εν λόγω προσώπου, είναι επιδεκτικά αμφισβητήσεως, άλλα δε ουσιώδη στοιχεία ελλείπουν παντελώς.

Θα μπορούσε να εξετασθεί αν είναι καν σκόπιμο να γίνει δεκτή μία προσφυγή βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης, όταν η κρίση αν υφίσταται παράβαση της Συνθήκης προϋποθέτει ότι έχει προηγουμένως αξιολογηθεί βάσει αποδείξεων η υποκειμενική συμπεριφορά ενός προσώπου. Δεν νομίζω όμως ότι η παρούσα υπόθεση παρέχει κατάλληλο έρεισμα για να διατυπωθεί κρίση επί του βασικού αυτού ζητήματος. Αρκεί να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή δεν ενήργησε σε αντιστοιχία προς το βάρος αποδείξεως που εν πάση περιπτώσει φέρει στις υποθέσεις που αφορούν παράβαση Συνθήκης.

4 — Το επιβληθέν πρόστιμο, που ήταν περίπου 2 000 Ecu και το οποίο υπερέβαινε την αξία της βιντεοκάμερας, θα πρέπει πράγματι στην περίπτωση αυτή να μην είναι ανάλογο προς την βαρύτητα της παραβάσεως. Η άποψη αυτή στηρίζεται σαφώς στη νομολογία του Δικαστηρίου (βλ., π.χ., την απόφαση της 11ης Νοεμβρίου 1981, υπόθεση 203/80, Casati, Συλλογή 1981, σ. 2595), όπου το Δικαστήριο δέχθηκε στη σκέψη 27: «(...) διοικητικά ή κατασταλτικά μέτρα δεν δύνανται να υπερβαίνουν *τα όρια του απολύτως αναγκαίου*, οι λεπτομέρειες ασκήσεως του ελέγχου δεν δύνανται να διαμορφώνονται κατά τρόπο ώστε να περιορίζουν την επιθυμητή από τη Συνθήκη ελευθερία και δεν πρέπει να απειλούνται για την παράβασή τους κυρώσεις τόσο δυσανάλογες εν σχέσει προς τη βαρύτητα της παραβάσεως ώστε να καθίστανται εμπόδια στην ελεύθερη αυτή κυκλοφορία.» Βλ. επίσης την απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 1984, 286/82 και 26/83, Luisi και Carbone (Συλλογή 1984, σ. 377).

5 — Η συγκεκριμένη κρίση μπορεί να είναι εσφαλμένη, οπότε ο ενδιαφερόμενος μπορεί ασφαλώς να υποβάλει το ζήτημα αυτό στον δικαστικό έλεγχο των αρμοδίων δικαστικών αρχών στο οικείο κράτος μέλος, καθήκον των οποίων είναι, βάσει όλων των διαθέσιμων στοιχείων, μεταξύ των οποίων σε δεδομένη περίπτωση η ακρόαση των ενδιαφερομένων, να αποφανθούν αν η κρίση αυτή είναι ορθή. Σύμφωνα με όσα προέκυψαν, ο ενδιαφερόμενος δεν έκανε χρήση αυτής της δυνατότητας.

9. Κατά συνέπεια, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, σύμφωνα με όσα προέκυψαν, δεν αποδείχθηκε ότι μπορεί να γίνει απλώς λόγος για «μια καθαρά τυπική παράβαση» των σχετικών ελληνικών διατάξεων και επομένως ότι δεν υφίσταται καμία καθοριστική προϋπόθεση βάσει της οποίας να μπορεί να γίνει δεκτή η προσφυγή της Επιτροπής.

Πρόταση

10. Βάσει των προεκτεθέντων προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή που ασκήθηκε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.